

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 6. Numquid & vos vultis eius Discipuli fieri? Aut sis æquus
dispensator, aut iniquus didissipator.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

Matt. 2. Quis eorum non se opponat quorum labia custodiunt scientiam, & ex quorum ore legem requirunt? Non quidem in contentione & æmulatione, sed honeste ac secundum ordinem omnia fi-
1 Cor. 14 ant in suavitate, in Spiritu Sancto, si fieri potest
Rom. 12. quantum ex vobis est cum omnibus hominibus pacem habentes, sed si fieri non potest, pacis privatae iactura minor est quam veritatis: Et melior est contentio pietatis causa suscepta, quam vitiosa concordia, inquit S. Gregorius Nazianz.
Orat. 12. Et verò si pietatis causa talis contentio suscipitur, cur ipsa pietas deseratur? Cur charitas deponetur quæ congaudet Veritati, quando pro veritate pugnabitur? Cur male facietis qui non contendit cum alio nisi ut beneficiat? Quia sic est voluntas Dei, ait S. Petrus, ut bene facientes obtinere faciat imprudentium hominum ignorantiam, quasi liberi, & non quasi velamen habentes malitia, libertatem, sed sicut servi Dei. Quasi diceret, sic liberi sumus, ut tamen simus servi: sic est libertas assumenda, ut tamen non deponatur servitus: sic liberè quisquis loquatur, ut loquendo seruiat Domino Deo suo. Sic denique causam suscipiat ut non suam, sed Dei causam agat.
Id. 3. Quod & ipsum paulò post repetens: Timorem, inquit, eorumne timueritis, & non conturbemini: Dominum autem Christum sanctificate in cordibus vestris, parati semper ad satisfaciendum omni poscenti orationem de ea qua in vobis est, sed cum modestia & timore, conscientiam habentes bonam, ut in eo quod detrahunt vobis, confundantur qui calumniantur vestram bonam in Christo conversationem. Videsne timorem hic veteri simul & præcipi? Vetatur quidem ne declinas loqui: sed præcipitur, ne loquendo quemquam lædas, Sicut itaque non est silendum cum præiudicio veritatis, sic planè est loquendum cum detrimento charitatis, Quod utrumque pariter observandum, manifeste nobis intuitur in illis symbolis quæ vestri quondam sacerdotali iubebantur atteri, mala scilicet punicæ mixtis in medio tintinnabulis, Quid enim per tintinnabula nisi sonitum loquentis sacerdotis, & quid per mala granata nisi vel fidei vel charitatis unionem intelligas? Nam sicut in malo punico, inquit S. Gregorius, uno exterioris cortice multa interioris grana muniuntur, sic innumeros sancti Ecclesie populos, unitas fidei contegit quos inter diversas mariorum tenet. Mala punicæ tintinnabulis jungite, ut per omne quod dicitis, unitatem fidei cauta observatione teneatis. Quæ quidem unitas fidei multum confert ad fovendam charitatis unionem: sed & ipsa charitatis unio non minus ducit ad refoverendam fidei si foris langueat, unitatem.

am habentes bonam, ut in eo quod detrahunt vobis, confundantur qui calumniantur vestram bonam in Christo conversationem. Videsne timorem hic veteri simul & præcipi? Vetatur quidem ne declinas loqui: sed præcipitur, ne loquendo quemquam lædas, Sicut itaque non est silendum cum præiudicio veritatis, sic planè est loquendum cum detrimento charitatis, Quod utrumque pariter observandum, manifeste nobis intuitur in illis symbolis quæ vestri quondam sacerdotali iubebantur atteri, mala scilicet punicæ mixtis in medio tintinnabulis, Quid enim per tintinnabula nisi sonitum loquentis sacerdotis, & quid per mala granata nisi vel fidei vel charitatis unionem intelligas? Nam sicut in malo punico, inquit S. Gregorius, uno exterioris cortice multa interioris grana muniuntur, sic innumeros sancti Ecclesie populos, unitas fidei contegit quos inter diversas mariorum tenet. Mala punicæ tintinnabulis jungite, ut per omne quod dicitis, unitatem fidei cauta observatione teneatis. Quæ quidem unitas fidei multum confert ad fovendam charitatis unionem: sed & ipsa charitatis unio non minus ducit ad refoverendam fidei si foris langueat, unitatem.

Vide in 3. parte, Sabbato Hebdomada decimæ, ubi hæc Veritas deus ostenditur:

Optabilius bonum bellum quam mala pax.

FERIA SEXTA. DE COMMUNICANDIS OPPORTUNE LUMINIBUS, ET GRATIIS ACCEPTIS.

Nunquid & vos vultis eius discipuli fieri?

A seculo non est auditum, quia quis aperuit oculos cæci nati. Nisi esset hic à Deo, non poterat facere quidquam.

Joann. 9.

VERITAS PRACTICA.

Aut sis æquus dispensator, aut iniquus dissipator.

SENSVS ET RATIO EST, Quod qui servus à Domino suo rem accipit alius dispen-

sandam, aut sis oportet æquus rei dispensator, aut iniquus dissipator. Sed quas habes gratias gratis datas, accepisti à Christo Domino in alios dispensandas. Ergo aut sis æquus dispensator, aut iniquus dissipator, prout illæ fideliter communicaveris, vel in fide negaris, gratis.

I. PUN-

I. PUNCTUM.

QUOD sancti Doctores ajunt illos à Christo sanatos esse animo qui corpore sanabantur, apparet in hoc præcipue cæco illuminato, qui tantum interni luminis & Divinæ gratiæ, cum externo accepit oculorum lumine, ut non modo ipse videret illum esse virum cælitus missum à quo curatus fuerat, sed & vellet hanc omnibus communicare gratiam, ut & ipsi Prophetam eum agnoscerent, audirent, & colerent.

Cum itaque variis Judæorum interrogationibus urgeretur ut quid sibi à Christo factum esset ad curationem cæcitatæ vulgaret quanam arte quibusve modis ac mediis aperuisset ejus oculos: Respondit eis dixi vobis jam, & audistis, quid iterum vultis audire? Nunquid & vos vultis ejus discipuli fieri? **L O Q U E B A T V R**, inquit sanctus Augustinus, jam stomachans adversus duritiam Judæorum, & ex cæco videns, non ferens cæcos. At verò cum Judæi contra obfirmatè niterentur, & se quidem Moysis discipulos dicerent, hunc autem quem prædicabat cæcus, nescirent unde esset: Respondit ille homo, & dixit eis, In hoc enim mirabile est quia vos nescitis unde sit, & aperuit meos oculos: Scimus autem quia peccatores Deus non audit, sed si quis Dei cultor est, & voluntatem ejus facit, hunc exaudit. A seculo non est auditurus quia quis aperuit oculos cæci nati. Nisi esset hic à Deo, non poterat facere quidquam. Nonne hoc est docere, nonne hoc est acceptas gratias communicare aliis? Nonne propterea Judæi gravius excandescerent, Respondimus, & dixerunt ei: In peccatis natus es totus. & tu doces nos?

Sic itaque nobis imitandus est ille non jam cæcus sed multum illuminatus & illuminans, ut quæ in proximorum utilitatem accepimus, libenter impendamus, non tantum quando libetiores occurrunt alij, quemadmodum heri dictum est, in carpendis veritaribus, sed quoties vel officij nostri ratio, vel exhibendæ charitatis occasio sese dabit, aut ipsa etiam ignoratæ plebis necessitas à nobis exiget, non parcamus dictis Alubribus, non retineamus verbum salutis, non abscondamus talentum, non celssemus dare quod dandum accepimus & quod dando nunquam minuitur. Cave diligenter, si accepta gratia non fueris aequus dispensator, ne sis iniquus dissipator.

Alterutrum te horum necessariò tandem su-

turum, Ratio hæc prorsus suadet. Nam qualis ille cunque sit servus qui pecuniam aut panem aut triticum aut vestes aut quid aliud acceperit à Domino suo quod vel familiæ, vel mercenariis vel egenis distribuatur, nonne hunc esse oportet vel æquum rei sibi creditæ dispensatorem vel iniquum dissipatorem? Nam vel fideliter & ex æquo quibus debet secundum Domini sui mentem distribuet, vel non distribuet; Si primò, æquus est ille dispensator quem Dominus ipse describit, quis putas est fidelis dispensator & prudens quem constituit Dominus super familiam suam, ut det illis in tempore tritici mensuram? Si secundum, iniquus est dissipator, si in emolumentum suum bona illa transfulerit, si ve ad alios fines non malos derorserit, si ve in pios etiam usus impenderit: dissipasse bona dicendus est quia tantum non fideliter illa dispensavit pro ut dispensanda ex Domini mète acceperat. Et iniquè dissipasse dicendus est, quia non erat bonorù Dominus sed Domini servus & bonorù distributor ex illius cognita voluntate. Servus ille est infidelis qui cognovit voluntatem Domini sui, & non præparavit, & non fecit secundum voluntatè ejus, & qui propterea vapulabit multis.

Quod & clarius in villico iniquitatis demonstratur qui expressè bona sui Domini dicitur dissipasse. Quamobrem verò nisi quod ad Domini mentem bona illa non dissipasset? Cur autè difamatur hoc nomine, cur illi à Domino dicitur, quid hoc audio de te, redde rationem Villicationis tuæ, jam enim non poteris villicare, nisi quia talis erat iniqua dissipatio, nisi quia qui noluit esse æquus dispensator, factus est iniquus dissipator? O si tam probè nossemus quæ sunt interna & spiritalia, quàm sunt externa hæc & humana, curatis manifesta!

II. PUNCTUM.

SED quas habes gratias gratis datas. tu illas accepisti à Christo Domino in alios dispensans: non illas quidem formales gratias, sed illarum operationes & effectus.

Id est, si quid ad æternam aliorum salutem noveris quo possis sine proprio salutis & perfectionis detrimento communicare, sic te puta illud hoc sine accepisse à Domino, ut data occasione communices quibus primò debes ex officio, & justitia; tum quibus potes ex charitate, zelo, fidelitate ac pluribus aliis quæ considerari possunt motibus.

1. Pet. 4.

Sic aperit sanctus Petrus: *Vnusquisque sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrantes, sicut boni dispensatores multiformis gratia Dei; Quasi diceret, cum sint variae multiplicesque gratiae variis distributae ac diversis etiam distribuendae, debet unusquisque primum videre quid accepit, ne supra id quod possit teneat; Deinde vero advertat quibuscumque agat, ut quod unicuique est aptius largiatur. Ac denique ut agnoscat quam se fidem praestare debeat in hoc communis gratiae munere, cogitet se velut dispensatorem Christi esse à quo accepit quod daret, & quod sibi retinere non potest tanquam proprium. Sic enim pergit idem Apostolus: *Si quis loquitur quasi sermones Dei, si quis ministrat tanquam ex virtute quam administrat Deus, ut in omnibus honorificetur Deus per Iesum Christum, id est, quidquid boni dicat vel faciat, non tanquam suum se putet dicere vel facere, sed tanquam divinum munus hoc sibi communicatum sine, non ut sibi soli servet, sed ut aliis partiat; tum ne sibi usurpet quod non est suum, tum ne sibi gloriam communicati boni vendicat, sed totum referatur Deo, à quo totum est & ad quem redire totum debet.**

1. Cor. 4.

Sic coapostolus eius Paulus. *Sic nos existimes homo ut ministro, Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. Hic jam quaritur inter dispensatores ut fidelis quis inveniat. Nempe ut fideliter quod accepit distribuat, & distribuat etiam gratiae gloriam sibi non arroget. Unde & de seipso*

1. Cor. 10.

fuit aiebat: Dummodo consummam cursum meum, & ministerium verbi quod accepi à Domino Iesu, testificari Evangelium gratia Dei. Quasi diceret, hoc unum curo: Tum paulo post pergens: Quapropter, inquit, confessor vos hodierna die, quia mundus sum à sanguine omnium. Non enim subterfugi quo minus annuntiarem omne consilium Dei vobis. Id est, si quis vestrum pereat, non mea peribit culpa, quia quidquid à Deo accepit illi dandum ad salutem, non negavi. Quod declarando particularius sic pergebat: Propter quod vigilate memoria retinentes, quoniam per triennium nocte & die non cessavi cum lacrymis moneas unumquemque vestrum.

Hoc est factum confirmare quod docebat verbo de communicandis ea fidelitate donis ecclesiasticis, qua dispensator teneretur ad retinenda dispensanda pro sui praescripto Domini.

L. 23 Mo.

Sic sancti Patres intellexerunt & praestiterunt quos inter Divus Gregorius: *Tunc bene, inquit, multiformis Dei gratia dispensatur, quando acce-*

s. 11.

ptum donum, & eius qui hoc non habet, eraditur, quando propter eum cui impenditur, sibi datum putatur: Hinc per Paulum dicitur, per charitatem servite invicem. Tunc enim nos charitas à jugo culpa liberos reddit, cum vicissim nos nostro per amorem servitio subiecti sumus & aliena bona, nostra credimus; & nostra alijs quasi sua offerentes, exhibemus. Erratum alibi explicans illud Ezechielis de mysticis animalibus à Propheta visis, sub firmamento penna eorum recta alterius ad alterum, TVNC, inquit, penna virtutum sub firmamento recta sunt, quando bonum quod alter habet, hoc alteri impendit: ut qui terrenam substantiam accepit, indigentis proximi inopiam sublevet. Qui doctrina gratia plenus est, ignorantis proximi tenebras verbo sua praedicationis illustret. Qui temporalis potestate subnixus est, oppressos à violentis relevet. Qui propheta spiritu plenus est à vicia proximi mala, imminencia bona suadendo, declinet. Qui gratiam curationis accepit: intercessionem suam saluti infirmantis non sibi soli impendat. Qui à terrenis actibus liber solis Deo vacare meruit, pro delinquentibus proximis exoret. Fit autem sapiens qui in terrena substantia nimis occupatur: ut qui in orationi non quantum debet invigilet. Et sic plerumque ut is qui ad exorandum Dominum cunctis mundi oneribus exutus vacat sustentationem vivendi non habeat. Sed dum dures porrigit alimentum atque vestimentum pauperi, & dum pauper orationem suam anima devotus impedit, penna animalium recta alterius ad alterum tenduntur. Nam dum ille mihi verbum praedicationis exhibet, & lumine veritatis ex corde meo ignorantia tenebras expellit, dumque illi ego quia fortasse à mundi hujus potentia opprimitur, solatium mea defensionis impartior, atque hunc à violentis manibus evellō, vicissim nobis penna nostras tendimus, ut nos affectu & ope vicaria, ex bono quod accepimus tangamus. Unde bene primus Pastor admonet dicens: Omnium finis appropinquabit. Estote itaque prudentes, & vigilate in orationibus: ante omnia mutua in vobismetipsis charitatem continuam habentes, quia charitas operit multitudinem peccatorum. Hospitales invicem sine murmurationibus. Unusquisque sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrantes: Quod ergo apud Ezechielem penna, hoc apud Petrum Apostolum accepta gratia dicitur. Et quod ille ait: Recta penna alterius ad alterum: hoc Ecclesia pastor dicit, unusquisque sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrantes. Penna enim nostra recta jam non sumus: si ad utilitatem nostram

Ezech. 1.

Hom. 7.

Hom. 7.

M. 118.

Per. 18.

L. 23 Mo.

1. Pet. 4.

sa.

solunmodo reflectuntur. Sed tunc recte sunt, cum in utilitatem proximi dirigitur quod habemus. Quia enim bona nostra non à nobis sunt, sed ab eo hac accepimus à quo factum est ut esse mus, tanto ea nobis non debemus retinere privata, quanto ea nobis conficiuntur ab Auctore nostro ad communem utilitatem data. Unde recte Petrus Apostolus in exhortatione hujus rei subdit dicens: Sicut boni dispensatores multiformis gratia Dei. Atque adhuc adicit: Si quis loquitur, quasi sermones Dei: Si quis ministrat, tanquam ex virtute quam administrat Deus. Ac si aperit dicat: Humiliter impendite bonum proximis, quia factis vobis non à vobis esse quod habetis. Quilibet enim penna virtutis cum ad proximum impartiendo tenditur, recta non erit, si humilitas carnerit.

III. PUNCTUM.

QUIS QVIS igitur accepisti quod aliis ad salutem communicare possis, aut sis aqua dispensator, aut iniquus dissipator? Quia nisi fideliter illud dispenses, inique dissipas: cum dissipare sit aliud nihil quam non fideliter dispensare vel administrare, quod idcirco acceperas ut tanquam bonus dispensator aliis pro suo cuique capto disperries, unde illud Psalmi: Dissipaverunt legem tuam. Id est, non eam observarunt quo erat servanda modo; Et libri Proverborum: Qui mollis est & dissolutus in opere suo, frater est opera sua dissipantis. Id est, illi similis qui sua perdit. Sic plane sua perdit qui sua sola facit quæ aliis communicanda erant: Nam non erant ejus nisi essent & aliorum quibus negat: nec unquam magis ejus fuissent nisi eum ea communicasset aliis, quia sic Christus Dominus statuit Quod omni habenti dabitur, & abundantius: ab eo autem qui non habet, & quod habet auferetur ab eo. Id est, ut interpretatur sanctus Augustinus, omni bene utenti eo quod accepit ad aliorum utilitatem, tanto id abundantius multiplicatur, quanto hinc copiosius aliis beneficit: Ut

è contra non sic utenti fideliter, nec quidquam quod non habeat acquiritur, nec ipsam habet quod habebat; Quia ratione sanctus Doctor utitur, ut qui timeant ne communicando aliis, sibi præjudicent, timorem pellant. Non est, inquit, metuendum ne Deum dare desinas cetera dum ea qua data sunt caperimus impendere. Sicut ille panis quem Christus multiplicavit in deserto, dum frangeretur, accrevit, sic ea qua ad hoc opus aggrediendum jam Dominus præbuit eum dispensari cœperint, eo ipso suggerente multiplicabuntur, ut in hoc ipso ministerio non solum nullam patiamur inopiam, sed de mirabili ejus abundantia gaudeamus.

Recte autem & de his timidis factus Gregorius: Divinas contra se sententias terribiliter audiant, quatenus ab eorum cordibus timor et timorem expellat. Audiant quod talentum qui erogare noluit, cum sententia damnationis amittit. Et quæ fuse profectur, quæ habentur in 2. parte, Sabbatho Hebdomadae undecimæ, ubi hæc Veritas exponitur:

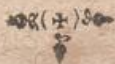
Rape ad eum quos potes: Nam si potes, & non rapis, tot cælo perdis quot Christo lucrari poteras.

Videri & ista præcipue debet quæ declaratur in 1. parte, die 18. Januarii:

Nemo magis sibi Christum servat, quam qui minus sibi soli servat.

Vel à contrario

Nemo minus sibi Christum servat, quam qui magis sibi soli servat.

SABBA-

2. de doct.
10.

3. P. Pass.
adm. 26.